

minister voor Rechtsbescherming

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

nota

BNC fiche - Productaansprakelijkheidsrichtlijn

Datum

3 november 2022

Ons kenmerk

4293810

Kopie aan

minister van Justitie en
Veiligheid

Datum/eindparaaf

staatssecretaris van Justitie
en Veiligheid

Datum/paraaf

---

1. Aanleiding

Op 28 september heeft de Europese Commissie het voorstel voor de herziening van de richtlijn productaansprakelijkheid gepubliceerd. JenV en EZK hebben hiervoor gezamenlijk een BNC fiche opgesteld.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te geven op het BNC-fiche.

3. Kernpunten

- Het voorstel herzielt de richtlijn productaansprakelijkheid (uit 1985), die de aansprakelijkheid van marktpartijen jegens consumenten regelt.
- De herziening hangt samen met de veranderde wijze waarop producten worden geproduceerd en gedistribueerd, de groene en digitale transitie en de evaluatie van de richtlijn in 2018.
- Nederland beoordeelt het voorstel positief, met enkele aandachtspunten zoals nauwe aansluiting met de productveiligheidsregelgeving.
- EZK en JenV zijn gezamenlijk eerstverantwoordelijke departementen voor deze richtlijn. EZK vanuit het perspectief van het bedrijfsleven en consumentenbescherming, JenV voor de inpasbaarheid van de voorgestelde regeling het in het kader van het aansprakelijkheidsrecht.
- Tegelijk met dit voorstel heeft de Commissie een voorstel gepubliceerd voor een richtlijn voor het aanpassen van niet-contractuele civielrechtelijke aansprakelijkheidsregels voor kunstmatige intelligentie (AI aansprakelijkheid).

4. Toelichting

Proces

- Vanwege de complexiteit van de voorstellen en de mede daardoor complexere interdepartementale afstemming is een uitstelbrief naar de Kamer verzonden door JenV voor het fiche.
- Na bespreking in de ambtelijke voorportalen (BNC 9 november en CoCo 15 november), wordt het fiche naar verwachting ter instemming aangeboden aan de MR van 18 november.

- Verdere behandeling van het voorstel verloopt via de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Kern van het voorstel productaansprakelijkheid

Bestaande regeling

- De huidige richtlijn regelt kort gezegd dat een producent en importeur aansprakelijk zijn voor de schade die een gebrekkig product veroorzaakt.
- De richtlijn is alleen van toepassing op personenschade (letsel en overlijden) en privé-zaaksschade. De richtlijn ziet op aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad en dus niet op aansprakelijkheid vanwege het niet-nakomen van een overeenkomst (contractenrecht).
- De richtlijn voorziet in risicoaansprakelijkheid: een consument hoeft niet aan te tonen dat een producent een verwijt te maken valt, maar wel dat er sprake is van een gebrek in het product, dat heeft geleid tot schade.

Datum

3 november 2022

Ons kenmerk

XX

Belangrijkste voorgestelde wijzigingen

1. Verduidelijken dat ook software (o.a. besturingssystemen, apps en computerprogramma's) is aan te merken als 'product'. Dit betekent dat een consument een producent ook aansprakelijk kan stellen op grond van de richtlijn, als hij schade lijdt door gebrekkige software. Ook wordt de reikwijdte ten aanzien van gereviseerde producten ('refurbished' producten) aangepast.
2. Aansluiten bij de hedendaagse distributieketens door verduidelijking en uitbreiding van de kring van aansprakelijke marktpartijen. Naast producent en de importeur kunnen ook de 'gemachtigde van de fabrikant', de 'fulfilmentdienstverlener' en, onder voorwaarden, 'online platforms' aansprakelijk worden gesteld.
3. Verlichten van de bewijslast voor consumenten, onder meer bij technisch of wetenschappelijk complexe producten (bijv. medicijnen of producten met AI).

Beoordeling: positief met aandachtspunten

- Software en gereviseerde producten worden onder het bereik van de richtlijn gebracht. Daarmee sluiten de regels aan op relevante productontwikkelingen.
- De uitbreiding en verduidelijking van de kring van aansprakelijke partijen weerspiegelt de door digitalisering en globalisering veranderde distributieketens. Dit is goed voor consumenten en bevordert een gelijk speelveld binnen de EU en tussen Europese en niet-Europese bedrijven.
- Het voorstel gaat uit van maximumharmonisatie (gelijke regels in de hele EU).

Belangrijkste aandachtspunten

1. Definitiekader: het is belangrijk dat de definities in dit voorstel aansluiten bij productveiligheidsregelgeving zoals de aangenomen Markttoezichtverordening en de General Product Safety Regulation (nu in triloofase).
  - Door deze verordeningen krijgen verschillende types marktpartijen verantwoordelijkheden in de veiligheidsregelgeving. Dezelfde marktpartijen moeten aansprakelijk te stellen zijn als gevolg van dit voorstel. Dit verhoogt de rechtszekerheid voor zowel bedrijven als consumenten.
  - De reikwijdte van het type producten waar deze regels op van toepassing zijn dient ook gelijk te zijn, om dezelfde reden.
2. De positie van de Europese consument bij aankopen over de Europese grens. Consumenten kunnen gemakkelijk via online-marktplaatsen aankopen doen bij niet-Europese partijen. Het is belangrijk dat het voor de consument in alle gevallen duidelijk is of hij in die situatie een partij aansprakelijk kan stellen en welke partij dat is. Het kabinet vraagt hier aandacht voor gedurende de onderhandelingen in de Raad. Het kabinet vraagt hierbij ook aandacht voor het gelijke speelveld tussen bedrijven binnen de EU en daarbuiten.
3. Het kabinet steunt de doelstelling van het voorstel om de bewijspositie van de consument te verlichten waar dat nodig is. Het kabinet wil nut en noodzaak

van de bewijsverlichting wel verder verkennen tijdens de onderhandelingen. Een gebalanceerde afweging tussen de positie van de consument en het bedrijfsleven is daarbij een aandachtspunt. Ook vraagt het kabinet aandacht voor een duidelijke formulering en afbakening van de bewijsvermoedens.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Datum

3 november 2022

Ons kenmerk

XX

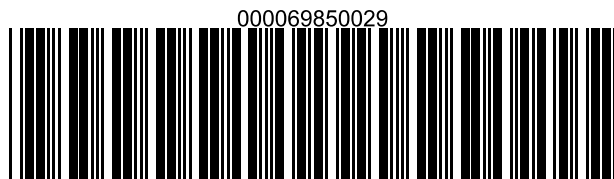
5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Voor het overige is geen informatie opgenomen in de nota die niet openbaar gemaakt kan worden.

Digitale minuut: BNC fiches Productaansprakelijkheidsrichtlijn en AI aansprake... - 4293808

Organisatieonderdeel

Behandelaar zaak

Werkstroomeigenaar

Datum en tijd aangeboden
09-11-2022 om 10:59

BNC fiche Productaansprakelijkheidsrichtlijn

Externe id's:
Instructie: - Graag uw instemming met het concept BNC fiche over de herziening van de Productaansprakelijkheidsrichtlijn. Deze zal na uw akkoord in de ambtelijke voorportalen van de MR worden besproken.
MJeNV en SJeNV zijn ter informatie meegenomen conform afspraak

Toelichting op documenten: -

Werkstroomverloop

Werkstroom afgesloten
09-11-2022 10:59

Afsluiten - 09-11-2022 10:59
Minister van EZK is akkoord met het fiche

Afstemmen -
09-11-2022 09:53
Zie opmerking en vraag MJeNV,

Ter info - Minister van JenV
09-11-2022 07:31
Is afgestemd met MEZK? Zo ja, akk. Zo nee, nog doen svp. Dan evt terug .

Ter info - Staatssecretaris van JenV
07-11-2022 09:03

Eindparaaf - Minister voor Rechtsbescherming behandeld door Weerwind, F.M. - BD/AL
06-11-2022 17:52

Paraferen -
04-11-2022 12:12

Visie vooraf -

04-11-2022 11:29

- Graag uw instemming met het concept BNC fiche over de herziening van de Productaansprakelijkheidsrichtlijn. Deze zal na uw akkoord in de ambtelijke voorportalen van de MR worden besproken. MJenV en SJenV zijn ter informatie meegenomen conform afspraak

Paraferen -

04-11-2022 11:02

Afstemmen -

02-11-2022 17:51

Document 'BNC fiche Productaansprakelijkheidsrichtlijn DJ versie.docx' toegevoegd

02-11-2022 17:08

Document 'Nota BNC fiche - Productaansprakelijkheidsrichtlijn' toegevoegd

02-11-2022 17:08

10-11-2022

TER ADVISERING

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering

Auteur

TER BESLISSING

Datum
1 november 2022

Kenmerk
DGED / 22538570

BHM 22540953

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

BNC-fiche Productaansprakelijkheidsrichtlijn

Parafenroute

Aanleiding

Op 28 september heeft de Europese Commissie het voorstel voor de herziening van de richtlijn productaansprakelijkheid gepubliceerd. JenV en EZK hebben hiervoor gezamenlijk een BNC fiche opgesteld.

Geadviseerd besluit

U kunt akkoord geven op het BNC-fiche.

Kernpunten

- Het voorstel herzielt de richtlijn productaansprakelijkheid (uit 1985), die de aansprakelijkheid van marktpartijen jegens consumenten regelt.
- De herziening hangt samen met de veranderde wijze waarop producten worden geproduceerd en gedistribueerd, de groene en digitale transitie en de evaluatie van de richtlijn in 2018.
- Nederland beoordeelt het voorstel positief, met enkele aandachtspunten zoals nauwe aansluiting met de productveiligheidsregelgeving.
- EZK en JenV zijn gezamenlijk eerstverantwoordelijke departementen voor deze richtlijn. EZK vanuit het perspectief van het bedrijfsleven en consumentenbescherming, JenV voor de inpasbaarheid van de voorgestelde regeling in het kader van het aansprakelijkheidsrecht.
- Tegelijk met dit voorstel heeft de Commissie een voorstel gepubliceerd voor een richtlijn voor het aanpassen van niet-contractuele civielrechtelijke aansprakelijkheidsregels voor kunstmatige intelligentie (AI aansprakelijkheid).

Toelichting

Proces

- Vanwege de complexiteit van de voorstellen en de mede daardoor complexere interdepartementale afstemming is een uitstelbrief naar de Kamer verzonden door JenV voor het fiche. JenV is primair verantwoordelijk voor de onderhandelingen over AI aansprakelijkheid in nauwe samenwerking met EZK en BZK.
- Na bespreking in de ambtelijke voorportalen (BNC 9 november en CoCo 15 november), wordt het fiche naar verwachting ter instemming aangeboden aan de MR van 18 november.

- Verdere behandeling van het voorstel verloopt via de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken.

Kern van het voorstel productaansprakelijkheid

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering

Bestaande regeling

- De huidige richtlijn regelt kort gezegd dat een producent en importeur aansprakelijk zijn voor de schade die een gebrekkig product veroorzaakt.
- De richtlijn is alleen van toepassing op personenschade (letsel en overlijden) en privé-zaaksschade. De richtlijn ziet op aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad en dus niet op aansprakelijkheid vanwege het niet-nakomen van een overeenkomst (contractenrecht).
- De richtlijn voorziet in risicoaansprakelijkheid: een consument hoeft niet aan te tonen dat een producent een verwijt te maken valt, maar wel dat er sprake is van een gebrek in het product, dat heeft geleid tot schade.

Kenmerk
DGED / 22538570

Belangrijkste voorgestelde wijzigingen

1. Verduidelijken dat ook software (o.a. besturingssystemen, apps en computerprogramma's) is aan te merken als 'product'. Dit betekent dat een consument een producent ook aansprakelijk kan stellen op grond van de richtlijn, als hij schade lijdt door gebrekkige software. Ook wordt de reikwijdte ten aanzien van gereviseerde producten ('refurbished' producten) aangepast.
2. Aansluiten bij de hedendaagse distributieketens door verduidelijking en uitbreiding van de kring van aansprakelijke marktpartijen. Naast de producent en de importeur kunnen ook de 'gemachtigde van de fabrikant', de 'fulfilmentdienstverlener' en, onder voorwaarden, 'online platforms' aansprakelijk worden gesteld.
3. Verlichten van de bewijslast voor consumenten, onder meer bij technisch of wetenschappelijk complexe producten (bijv. medicijnen of producten met AI).

Beoordeling: positief met aandachtspunten

- Software en gereviseerde producten worden onder het bereik van de richtlijn gebracht. Daarmee sluiten de regels aan op relevante productontwikkelingen.
- De uitbreiding en verduidelijking van de kring van aansprakelijke partijen weerspiegelt de door digitalisering en globalisering veranderde distributieketens. Dit is goed voor consumenten en bevordert een gelijk speelveld binnen de EU en tussen Europese en niet-Europese bedrijven.
- Het voorstel gaat uit van maximumharmonisatie (gelijke regels in de hele EU).

Belangrijkste aandachtspunten

1. Definitiekader: het is belangrijk dat de definities in dit voorstel aansluiten bij productveiligheidsregelgeving zoals de aangenomen Markttoezichtverordening en de General Product Safety Regulation (nu in triloof fase).
  - Door deze verordeningen krijgen verschillende types marktpartijen verantwoordelijkheden in de veiligheidsregelgeving. Dezelfde marktpartijen moeten aansprakelijk te stellen zijn als gevolg van dit voorstel. Dit verhoogt de rechtszekerheid voor zowel bedrijven als consumenten.
  - De reikwijdte van het type producten waar deze regels op van toepassing zijn dient ook gelijk te zijn, om dezelfde reden.
2. De positie van de Europese consument bij aankopen over de Europese grens. Consumenten kunnen gemakkelijk via online-marktplaatsen aankopen doen bij niet-Europese partijen. Het is belangrijk dat het voor de consument in alle gevallen duidelijk is of hij in die situatie een partij aansprakelijk kan stellen en welke partij dat is. Het kabinet vraagt hier aandacht voor gedurende de onderhandelingen in de Raad. Het kabinet vraagt hierbij ook aandacht voor het gelijke speelveld tussen bedrijven binnen de EU en daarbuiten.
3. Het kabinet steunt de doelstelling van het voorstel om de bewijspositie van de consument te verlichten waar dat nodig is. Het kabinet wil nut en noodzaak van de bewijsverlichting wel verder verkennen tijdens de onderhandelingen. Een gebalanceerde afweging tussen de positie van de consument en het bedrijfsleven is daarbij een aandachtspunt. Ook vraagt het kabinet aandacht voor een duidelijke formulering en afbakening van de bewijsvermoedens.